

Sygn. akt: II K 58/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w Złotoryi w II Wydziale Karnym

Przewodniczący SSR Agnieszka Krótka

Protokolant Paulina Kroma

po rozpoznaniu w sprawie **z oskarżenia prywatnego Piotra Wielguckiego**

przeciwko Jerzemu Owsiakowi

oskarżonemu to, że:

I. w dniu 4 lutego 2014 r. w Złotoryi podczas udzielania wywiadu mediom bezprawnie zarzucił Piotrowi Wielguckiemu kłamstwa i oszczerstwa: „Idziemy walczyć z kłamstwem. Rozumiem, że można się nie zgodzić z WOŚP, ale oszczerstwa MatkiKurki są niedopuszczalne”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej, tj. o czyn z art. 212 § 2 kk,

II. w dniu 14 października 2014 r. zamieścił na videoblogu nagranie, w którym określił Piotra Wielguckiego sformułowaniami „głęboko upośledzony nienawiścią człowiek”, „mamy do czynienia z bardzo chorym gościem”, „nierób”, „mur” oraz sugerował, że Piotr Wielgucki jest utrzymankiem żony, którą traktuje jak sutener, ukrywa dochody, jest życiowym nieudacznikiem, żebrzącym pijakiem zaczepiającym ludzi, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej, tj. o czyn z art. 216 § 2 kk i art. 212 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

III. w dniu 12 grudnia 2014 r. sporządził i wysłał w imieniu własnym oraz jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy do co najmniej 1.468 osób wiadomości elektroniczne zawierające stwierdzenia, iż Piotr Wielgucki dopuścił się wielokrotnego zniesławienia i znieważenia tak Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy jak i Jerzego Owsiaaka oraz określenia „chory z nienawiści, sfrustrowany furiat”, „człowiek niebezpieczny”, „cyniczny, pełen jadu, przepełniony złem, a jednocześnie przebiegły sprytny, wyrachowany”, „bezrobotny, bez sukcesów w życiu,

z trudną przeszłością, całą swoją energię wkłada w tworzenie bloga, gdzie publikuje treści tak skrajnie szowinistyczne i napastliwe, że nie raz już zaprowadziły go one przed oblicze sądu”, „oszołom”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 216 § 2 kk i art. 212 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

IV. w dniu 12 grudnia 2014 r. jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zamieścił na stronie internetowej www.wosp.org.pl/fundacja/aktualności/ oświadczenie zawierające informację, iż „blogger „MatkaKurka” stanął na ławie oskarżonych za to, że w swoich publikacjach wielokrotnie znieważył i zniesławił Fundację WOŚP i Jurka Owsiaka”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 212 § 2 kk

V. w dniu 12 grudnia 2014 r. jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zamieścił na stronie internetowej www.wosp.org.pl/fundacja/aktualności/ oświadczenie zatytułowane: „MatkaKurka skazany – Oświadczenie Zarządu Fundacji WOŚP”, w którym zarzucił Piotrowi Wielguckiemu publikowanie informacji „przesyconych nienawiścią, kłamstwami oraz bezpodstawnymi oskarżeniami”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 212 § 2 kk

z urzędu

w przedmiocie umorzenia postępowania

postanawia:

- I. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk, przy przyjęciu, że czyny opisane w punktach I, IV i V części wstępnej postanowienia nie zawierają znamion czynów zabronionych, umorzyć postępowanie,**
- II. na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 kpk, przy przyjęciu, że społeczna szkodliwość czynów opisanych w punktach II i III części wstępnej postanowienia jest znikoma, umorzyć postępowanie,**
- III. na podstawie art. 632 pkt 1 kpk kosztami postępowania obciążyć oskarżyciela prywatnego Piotra Wielguckiego**

UZASADNIENIE

Oskarżyciel prywatny Piotr Wielgucki oskarżył Jerzego Owsiaka o to, że:

I. w dniu 4 lutego 2014 r. w Złotoryi podczas udzielania wywiadu mediom bezprawnie zarzucił Piotrowi Wielguckiemu kłamstwa i oszczerstwa: „Idziemy walczyć z kłamstwem. Rozumiem, że można się nie zgodzić z WOŚP, ale oszczerstwa

MatkiKurki są niedopuszczalne”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 212 § 2 kk,

II. w dniu 14 października 2014 r. zamieścił na videoblogu nagranie, w którym określił Piotra Wielguckiego sformułowaniami „głęboko upośledzony nienawiścią człowiek”, „mamy do czynienia z bardzo chorym gościem”, „nierób”, „mur” oraz sugerował, że Piotr Wielgucki jest utrzymankiem żony, którą traktuje jak sutener, ukrywa dochody, jest życiowym nieudacznikiem, zebrzącym pijakiem zaczepiającym ludzi, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 216 § 2 kk i art. 212 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

III. w dniu 12 grudnia 2014 r. sporządził i wysłał w imieniu własnym oraz jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy do co najmniej 1.468 osób wiadomości elektroniczne zawierające stwierdzenia, iż Piotr Wielgucki dopuścił się wielokrotnego zniesławienia i znieważenia tak Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy jak i Jerzego Owsiaaka oraz określenia „chory z nienawiści, sfrustrowany furia”, „człowiek niebezpieczny”, „cyniczny, pełen jadu, przepełniony złem, a jednocześnie przebiegły sprytny, wyrachowany”, „bezrobotny, bez sukcesów w życiu, z trudną przeszłością, całą swoją energię wkłada w tworzenie bloga, gdzie publikuje treści tak skrajnie szowinistyczne i napastliwe, że nie raz już zaprowadziły go one przed oblicze sądu”, „oszołom”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 216 § 2 kk i art. 212 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

IV. w dniu 12 grudnia 2014 r. jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zamieścił na stronie internetowej www.wosp.org.pl/fundacja/aktualności/ oświadczenie zawierające informację, iż „blogger „MatkaKurka” stanął na ławie oskarżonych za to, że w swoich publikacjach wielokrotnie znieważał i zniesławiał Fundację WOŚP i Jurka Owsiaaka”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 212 § 2 kk

V. w dniu 12 grudnia 2014 r. jako Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zamieścił na stronie internetowej www.wosp.org.pl/fundacja/aktualności/ oświadczenie zatytułowane: „MatkaKurka skazany – Oświadczenie Zarządu Fundacji WOŚP”, w którym zarzucił Piotrowi Wielguckiemu publikowanie informacji „przesyconych nienawiścią, kłamstwami oraz bezpodstawnymi oskarżeniami”, czym poniżył go w oczach opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej,
tj. o czyn z art. 212 § 2 kk.

Czynu z art. 212 § 2 kk dopuszcza się ten, kto za pomocą środków masowego komunikowania pomawia inną osobę lub grupę osób, instytucję, osobę prawną, lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w oczach opinii publicznej, lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu, lub rodzaju działalności. Przedmiotem ochrony jest tutaj dobre imię (tzw. część zewnętrzna) określonych podmiotów. Czynu z art. 212 § 2 kk można dopuścić się wyłącznie z winy umyślnej, zarówno w zamiarze bezpośrednim jak i wynikowym.

Czynu z art. 216 § 2 kk dopuszcza się zaś ten, kto za pomocą środków masowego komunikowania znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do tej osoby dotarła. Dla oceny zachowania sprawcy konieczne jest zastosowanie kryteriów obiektywnych uwzględniających przyjęte normy obyczajowe. Znieważające jest zatem zachowanie powszechnie uznawane w społeczeństwie za obraźliwe. Dla ustalenia, czy określone zachowanie sprawcy ma charakter znieważający, decydujące znaczenie mają kryteria obiektywne. W tym zakresie należy brać pod uwagę przede wszystkim generalnie akceptowane normy obyczajowe, choć w niektórych sytuacjach znaczenie mogą jednak zyskać normy przyjęte w określonym środowisku pozwalające na ustalenie treści znieważających. Zachowanie znieważające wykracza poza zachowanie niekulturalne, lekceważenie innej osoby. Istotą znieważenia jest okazanie pogardy, która głębiej wyraża ujemny stosunek do wartości, jaką reprezentuje sobą człowiek, niż lekceważenie (tak Anna Muszyńska, w Komentarzu do Kodeksu karnego).

Przy przyjęciu przeważającego w doktrynie poglądu, iż znieważenie może zostać popełnione zarówno z zamiarem bezpośrednim jak i ewentualnym (sprawca musi mieć świadomość co najmniej możliwości tego, że podejmowane przez niego działanie ma charakter poniżający godność drugiej osoby), nadto musi chcieć lub godzić się na to, należy przyjąć, że jeżeli oskarżony Jerzy Owsiak używał sformułowań i określeń cytowanych przez oskarżyciela, co najmniej godził się na to, że słowa te dotrą do Piotra Wielguckiego. Kwestia ta jednak, przy przyjęciu powołanej w sentencji postanowienia podstawy umorzenia postępowania nie ma w przedmiotowej sprawie znaczenia, o czym poniżej.

Określenia takie jak „głęboko upośledzony nienawiścią człowiek”, „bardzo chory gość”, „nierób”, „mur”, sugestie, jakoby oskarżyciel ukrywał dochody, był życiowym nieudacznikiem, czy „żebrzącym pijakiem zaczepiającym ludzi” (czyn II), czy też określenia „chory z nienawiści, sfrustrowany furia”, „człowiek niebezpieczny”, „oszołom” (czyn III), choć formalnie, zdaniem Sądu, realizują znamiona czynów z art. 216 § 1 kk i z art. 212 § 1 kk (popelnionych oczywiście w warunkach, odpowiednio, paragrafów 2 tych artykułów), to ujemna zawartość tych czynów jest atypowo niska i osiąga poziom znikomego stopnia społecznej szkodliwości. Zatem w myśl art. 1 § 2 kk, wedle którego nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma, brak podstaw do traktowania tych czynów jako przestępczych.

Kwantyfikatory stopnia społecznej szkodliwości określa art. 115 § 2 kk. Przepis ten stanowi, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę stopień i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawców obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynów opisanych w punktach II i III części wstępnej postanowienia należało wziąć pod uwagę zasadniczą kwestię, jaką, w ocenie Sądu, były okoliczności, w jakich czyny te zostały popełnione. O tym, że oskarżony Jerzy Owsiak rości sobie pretensje do działalności blogera „MatkaKurka” najlepiej świadczy fakt, iż wniósł skargę do Sądu na jego zachowanie. Sąd orzekający w tamtej sprawie ustalił, że blogger zamieszczał w swych publikacjach prawdziwe twierdzenia zawierające szereg ocen o działalności WOŚP i Jerzego Owsiaaka, a także określeń wobec tych osób. Zarówno Piotr Wielgucki jak i Jerzy Owsiak komentowali publicznie przebieg procesu. Tak więc obaj pozostawali w sporze sądowym i głębokim konflikcie.

Biorąc pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra Sąd wziął pod uwagę okoliczność, iż naruszone zostały jedne z najwyższych dóbr człowieka, jakimi są jego godność i cześć, z tym, że nie można stracić z pola widzenia tego, że wyłączenie w myśl art. 1 § 2 kk karygodności czynu dotyczy konkretnego, zindywidualizowanego

czynu i nie jest w zasadzie uzależnione od tego w jakie dobro on godzi, jak też jakie jest jego ustawowe zagrożenie. Tym niemniej, zdaniem Sądu zarówno oskarżony Jerzy Owsiak, jak i oskarżyciel prywatny Piotr Wielgucki w swej publicznej działalności używają wobec siebie co najmniej nieeleganckich i niekulturalnych określeń, wyrażają wobec siebie mniej czy bardziej dosadną krytykę i negatywne opinie. Okoliczność ta nie mogła ująć uwadze Sądu przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości zarzuconych Jerzemu Owsiakowi czynów.

W zakresie rozmiarów ewentualnej szkody, jaką miałyby ponieść oskarżyciel można tu mówić wyłącznie o szkodzie niematerialnej związanej z ewentualnym poniżeniem w oczach opinii publicznej czy też utratą zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności publicznej, lecz w tym zakresie wydaje się, iż samo wniesienie skargi z oskarżenia prywatnego, czy też kontynuowanie tego procesu, mając na uwadze ogromną popularność oskarżonego, przyczyniłoby się do powiększenia popularności oskarżyciela, a zatem przyniosłoby odwrotny efekt.

Zarówno postać zamiaru oskarżonego, jak i jego motywację Sąd odczytuje jako ochrona dobrego imienia Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, której celem jest pozyskiwanie jak największych środków na szeroko rozumianą pomoc medyczną, a działalność blogera w mediach mogłaby faktycznie utrudnić realizowanie tego celu. Choć, jak była o tym mowa wcześniej, zdaniem Sądu oskarżony co najmniej godził się z tym, że z jego wypowiedziami zapozna się Piotr Wielgucki, to jednak artykułował je głównie po to, aby nie narazić Fundacji na utratę zaufania darczyńców.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważenia Sąd uznał, że społeczna szkodliwość czynów opisanych w punktach II i III części wstępnej postanowienia jest znikoma i zgodnie z art. 17 § 1 pkt 3 kpk, wedle którego, należy przy takim ustaleniu umorzyć postępowanie, orzekł jak w sentencji postanowienia.

Sugestie, jakoby oskarżyciel był na utrzymaniu żony, oraz określenia „cyniczny, pełen jadu, przepełniony złem, a jednocześnie przebiegły sprytny, wyrachowany”, „bezrobotny, bez sukcesów w życiu, z trudną przeszłością, całą swoją energię wkłada w tworzenie bloga, gdzie publikuje treści tak skrajnie szowinistyczne i napastliwe, że nie raz już zaprowadziły go one przed oblicze sądu”, jak również twierdzenie, że Piotr Wielgucki dopuścił się wielokrotnego zniesławienia i

znieważenia tak Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy jak i Jerzego Owsiaka, w ocenie Sądu nie wyczerpuje znamion czynów zabronionych z art. 216 § 1 kk jak też z art. 212 § 2 kk. Subiektywny odbiór zachowania sprawcy przez pokrzywdzonego ma znaczenie z punktu widzenia trybu ścigania przestępstwa. Z chwilą, kiedy oskarżyciel poczuł się obrażony tymi określeniami zdecydował się wnieść akt oskarżenia. Natomiast w ocenie Sądu określenia te obiektywnie, z punktu widzenia panujących norm obyczajowych, nie wyrażają pogardy dla drugiego człowieka ani nie stanowią pomówienia.

Podobnie, zarzucone oskarżonemu Jerzemu Owsiakowi zachowania opisane przez oskarżyciela prywatnego w punktach I, IV i V części wstępnej postanowienia nie zawierają znamion czynów zabronionych. Cytowane i opisane wypowiedzi Jerzego Owsiaka miały miejsce w czasie toczącego się z inicjatywy Jerzego Owsiaka postępowania karnego, w którym zarzucił Piotrowi Wielguckiemu właśnie popełnienie czynów zwanych w doktrynie zniesławieniem i znieważeniem, w czasie, gdy był przekonany o trafności swoich oskarżeń. Nie stanowią zaś pomówienia różnego rodzaju wypowiedzi dokonywane w ramach przysługujących jednostce uprawnień, między innymi oświadczenia składane w uzasadnieniu lub obronie praw (np. skargi sądowe, odpowiedzi na zarzuty procesowe, zażalenia, doniesienia pokrzywdzonych o przestępstwie), por. wyrok SN z dnia 18.12.2000 r., IV KKN 331/00, Orz. Prok. i Pr. 2001, nr 7, poz. 2.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że czyny opisane w punktach I, IV i V części wstępnej postanowienia nie zawierają znamion czynów zabronionych i zgodnie z art. 17 § 1 pkt 2 kpk, wedle którego, należy przy takim ustaleniu umorzyć postępowanie, orzekł jak w sentencji.

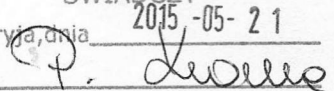
Orzeczenie o kosztach postępowania oparte jest na zasadzie art. 632 pkt 1 kpk zgodnie z którym, w sprawach z oskarżenia prywatnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w razie umorzenia postępowania koszty procesu ponosi oskarżyciel prywatny.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM
ŚWIADCZY

Złotoryja, dnia

2015-05-21

SEKRETARZ SĄDOWY